

Kérelem közzététele a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló 510/2006/EK tanácsi rendelet 6. cikkének (2) bekezdése alapján

(2007/C 314/16)

Ezzel a közzététellel az 510/2006/EK tanácsi rendelet 7. cikke alapján létrejön a kérelem elleni kifogás joga. A kifogást tartalmazó nyilatkozatnak e közzététel napjától számítva hat hónapon belül kell beérkeznie a Bizottsághoz.

ÖSSZEFOGLALÓ

A TANÁCS 510/2006/EK RENDELETE

„ARROZ DEL DELTA DEL EBRO” vagy „ARRÒS DEL DELTA DE L'EBRE”

EK-szám: ES/PDO/005/0336/11.03.2004

OEM (X) OFJ ()

Ezen összefoglaló a termékleírás legfontosabb elemeit tartalmazza tájékoztatás céljából.

1. A tagállam felelős szervezeti egysége:

Név: Subdirección General de Sistemas de Calidad Diferenciada. Dirección General de Alimentación. Secretaría General de Agricultura, Pesca y Alimentación del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación
Cím: Paseo Infanta Isabel, 1
E-28071 Madrid
Tel.: (34) 913 47 53 94
Fax: (34) 913 47 54 10
E-mail: sgcaproagro@mapya.es

2. Csoportosulás:

Név: Consejo Regulador de la Indicación Geográfica Protegida «Arroz del Delta del Ebro»
Cím: C/Prim 92 de Amposta
E-43870 Amposta (Tarragona)
Tel.: (34) 977 70 10 20 — 977 48 77 77
Fax: (34) 977 70 01 90 — 977 48 77 78
E-mail: info@arrossaires.com
Összetétel: Termelők/feldolgozók (X) egyéb ()

3. A termék típusa:

1.6. osztály – Gabonafélék

4. Termékleírás:

(követelmények összefoglalása az 510/2006/EK rendelet 4. cikkének (2) bekezdése alapján)

4.1. *Elnevezés:* „Arroz del Delta del Ebro” vagy „Arròs del Delta de l'Ebre”

4.2. *Leírás:* Az *Oryza sativa* L. fajhoz tartozó, „Bahía”, „Tebre”, „Sénia”, „Fonsa”, „Bomba” és „Montsianell” fajtájú, „extra” kereskedelmi kategóriájú fényezett rizs.

A leggyakrabban előforduló fajta a „Bahía”, a „Sénia” és a „Tebre”, amelyek nagyon hasonló jellemzőkkel rendelkeznek.

Az elsődleges fajta („Bahía”) szemének jellemzői:

A nyers, feldolgozott szem jellemzői	Hossz: 5,53 mm Szélesség: 2,99 mm Vastagság: 2,14 mm Amilóz (szárazanyag %-ában): 19,41 %
Őrlési jellemzők: a szem viselkedése a feldolgozás közben	Teljes kihozatal: 69,90 % Tört szemek aránya: 11,63 %
A szem főzési jellemzői	Főzési idő: 16 perc Vízfelvétel (*): 1,93 A szem hossznövekedése: 8,45 %
A szem érzékszervi jellemzői főzés után (a Batcher-féle skálán és kóstolás alapján (**))	A szemek tapadása: 7,83 Elfogadhatóság: 5,75 Vizuális megjelenés: 5,5

(*) (g víz/g rizs)

(**) A következő skálán: 9 = igen jó; 7 = jó; 5 = szokványos; 3 = gyenge minőségű.

Az egyes fajták alapvető tulajdonságai:

	Bahía	Sénia	Tebre	Fonsa	Bomba
Csírázás	K	K	K	K	K
Bokrosodás	A	A	A	A	A
Megdőlés	K	K	K	M	A
Növénymagasság	K	K	K	A	K
Szárátmérő	K	K	K	M	M
Járványos rizsbarnulással szembeni ellenállás	K	K	K	K	A
Ciklus (nap)	150	140	145	135	148
Hossz	K	K	K	K	A
Súly	K	K	K	K	M
Szemek száma	K	K	K	K	K
Hibás szemek aránya	K	K	K	K	K
Kalász alakja	FNY	FNY	FNY	FNY	FNY
Kalászkák súlya	M	K	K	K	FNY
Feldolgozás utáni súly	K	K	K	K	M

A = alacsony; K = közepes; M = magas; FNY = félig nyitott.

A Montsianell fajta nem szerepel az összehasonlító táblázatokban, mert nemrégiben vették fel a kereskedelmi rizsfajták nyilvántartásába.

E fajták közös jellemzője, hogy főzés során egyöntetűen viselkednek, szemeloszlásuk egyenletes, és jól idomulnak a terület rizsalapú gasztronómiájához, mivel – ellentétben más rizsfajtákkal, például a hosszú szemű rizsekkel – jó ízfelvevő képességgel rendelkeznek.

E fajták a szem közepében, az úgynevezett „gyöngyben” nagy mennyiségben tartalmaznak keményítőt; ennek köszönhető, hogy fokozottan képesek felvenni a rizst kísérő ételanyagok aromáját és színét.

Az „Arroz del Delta del Ebro” oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel védeni kívánt valamennyi fajtának forgalomba hozatalkor rendelkeznie kell az „extra” kategória által megkövetelt jellemzőkkel. A szemeknek egészségeseknek (gomba-, rothadás-, rovar- és féregmenteseknek), tisztáknak, idegen szagoktól és ízekről menteseknek, szárazaknak (a nedvességtartalom nem haladhatja meg a 15 %-ot) és a magtok kutikulájától menteseknek kell lenniük.

- 4.3. *Földrajzi terület:* A jövőbeni „Arroz del Delta del Ebro” oltalom alatt álló eredetmegjelölés termelési és feldolgozási területe az Ebro folyó deltavidéke, amely a Tarragona tartománybeli Baix Ebre és Montsià járások területére esik.

A termelési területet Deltebre és Sant Jaume D'Enveja, valamint az Ebro folyó deltavidékében L'Aldea, Amposta, L'Ampolla, Camarles és Sant Carles de la Ràpita települések területének rizstermesztésre alkalmas részei alkotják.

Az őrlési és tisztítási terület megegyezik a termelési területtel, és nem terjed túl a 340-es főútvonal, illetőleg Amposta település esetén az A7 jelű autópálya által határolt területen. A rizs csak a szabályozó tanács által vezetett termőterületi nyilvántartásba felvett, a termelési területre eső ültetvényről származhat, és csak az engedélyezett fajtához tartozhat.

- 4.4. *A származás igazolása:* A rizs csak a szabályozó tanács által vezetett termőterületi nyilvántartásba felvett, a termelési területre eső ültetvényről származhat, és csak az engedélyezett fajtához tartozhat. A rizst a termékleírásban körülírt értékelési rendszerek valamelyikének vetik alá, és a szabályozó tanács csomagoló és kereskedői nyilvántartásába felvett vállalkozások létesítményeiben raktározzák és csomagolják. A termelés és a feldolgozás során végrehajtott ellenőrzéseknek, valamint a fizikai, kémiai és érzékszervi vizsgálatoknak mindenben megfelelő rizs a piacra a földrajzi eredetmegjelölés oltalma alatt, a szabályozó tanács által kiadott címkével, ellenőrző címkével, illetőleg kiváló minőség esetén sorszámmal megjelölve kerül.

- 4.5. *Az előállítás módja:* A rizs fejlődése a következő szakaszokból áll: vetés; sarjadás; bokrosodás; növekedés; kalászosítás és virágzás; a szem érése.

A vetésre április közepétől május elejéig kerül sor, „betaposásos” vetés esetén 35–38 kg/jornal (160–175 kg/ha), „betaposás” nélküli vetés esetén 45–50 kg/jornal (205–228 kg/ha) adagolással, a fajtától is függően. A vetés után a területet 5–10 cm vízréteggel árasztják el.

15–20 nap múltán bekövetkezik a sarjadás, a növény előbújik a földből, és ezzel egyidejűleg megjelennek a gyomnövények, az algák és a vadrizs. Ekkor megkezdődik a szelektív gyomirtó szerekkel való kezelés, amelynek célja, hogy a növény fejlődését akadályozó, nem kívánatos növényzetet eltávolítsák. A vadrizs esetén, ha olyan körülmények alakulnak ki, amelyek segítik fejlődését, akkor a két növény vetélkedésének megakadályozása érdekében vetés előtt kezelik a területet.

A vetés előtti mélytrágyázás mellett június folyamán felszíni trágyázással gondoskodnak a nitrogén-utánpótlásról.

Június közepe és július közepe között következik be a bokrosodás; ebben az időszakban a víz szintjét 15–20 cm-re növelik, és folyamatosan gondoskodnak frissítéséről.

Szeptember elején csökkentik a vízszintet, és kezdődik a betakarítás vagy aratás, amely akár október első harmadáig is eltarthat. A betakarítást akkor kezdik meg, amikor a kalász kellően érettnek bizonyul, illetőleg amikor a szabályozó tanács a munka megkezdését engedélyezi. A betakarítás ideális esetben akkor kezdődhet, amikor a szemek nedvességtartalma 18 és 21 % között van.

Amikor a rizs beérkezik a telephelyre, a silóban való raktározás megkezdése előtt a szemeket különleges szárítóberendezéssel legfeljebb 14–15 % nedvességtartalom eléréséig szárítják.

Amíg a rizst a silóban a feldolgozás megkezdéséig raktározni kell, az ideális állapot fenntartása érdekében lehetőleg 5 °C-os hideg levegőt (speciális hűtőberendezéssel) vagy környezeti hőmérsékletű levegőt fúvatnak be szakaszosan.

Közvetlenül a feldolgozás előtt a rizst kiveszik a silókból, majd eltávolítják a szennyeződést, illetőleg őrlőkövekkel vagy gumihengerekkel a pelyvát és a héjat. Ezután a rizs a sűrűségmérő asztalra kerül, ahol kiválasztódnak azok a szemek, amelyekről részben vagy teljes egészében nem sikerült előzőleg eltávolítani a héjat; ezek visszakerülnek a hántolóba, ahol ismét megismétlődik rajtuk a művelet.

A héjuktól megfosztott egész rizsszemek adják az úgynevezett „előhántolt rizst” vagy „kargót”, amelyet néha egész szemű rizsnek is neveznek. A most már héj vagy termésfal nélküli rizsszemeket ezután abrazív kövek felhasználásával, csiszolással fényezik.

Ezután következik az egész és a tört (fél) szemek szétválasztása, illetőleg a csírák, csíratörredékek és más melléktermékek leválasztása, aminek eredményeképpen nyerik a feldolgozott rizst.

Az utolsó művelet a hibás (zöld vagy vörös) szemek leválasztása szín szerinti osztályozással. Ezt követően, a csomagolás előtt sor kerülhet még egy utolsó válogatásra (légbefúvatással vagy rezgés alkalmazásával).

A csomagolás automatikus szerelőszalagon történik, az OEM számára készített és hitelesített göngyölegekben. Egyazon göngyölegbe csak azonos fajtájú, extra kategóriájú rizs kerül. A termék nyomon követhetőségének biztosítása érdekében a csomagolás során be kell tartani a termékleírásban ismertetett valamennyi ellenőrzési követelményt és minőségi előírást.

4.6. Kapcsolat:

Történelmi:

A rizs Délkelet-Ázsiából, az ókori Kínából származik, ahonnan több mint háromezer évvel ezelőtt terjedt szét Ázsia többi részén és a Közel-Keleten. Ezután a Földközi-tenger medencéjében jelent meg, ezen belül Spanyolországban a VIII. században, a muzulmán hódoltság teljében. Maga a „rizs” elnevezés is az arab *al-ruzz* szóból származik.

Az Ebro deltavidékén a rizs termesztése hagyományos művelési ágnak számít, és mindenkor szoros kapcsolatban állt az Ebro-delta fizikai és geológiai átalakulásaival. Az Ebro-delta különleges jellemzői segítettek az ott termelt rizs elterjedésében és hírnevének kialakulásában; a fogyasztók hamar megtanulták társítani a rizst származási helyével.

Számos írásos emlék tanúskodik a hagyományos rizsművelés és az Ebro deltavidékének kapcsolatáról. Közülük is kiemelkedik Lluís Solé y Sabaris műve, a *Geografía de Catalunya* (Katalónia földrajza, 1958), amelyben ezt olvashatjuk: „a források már a XV. században említést tesznek az Ebro deltavidékén folyó rizstermesztésről, de a rizsművelés mégis a XIX. században éri el virágkorát”. Ugyanebben a műben később ezt találjuk: „... a delta vidékén, amelyet eredetileg vándorlegeltetésre használtak, a Xertában a XIX. század második felében épített Canal de la Derecha csatorna lehetővé tette az édesvízzel való elárasztást és a rizstermesztés bevezetését, amely azután fokozatosan növekedett, és azzal a nagy előnnyel járt, hogy a sós talajt sómentesítette, egyúttal pedig kiváló művelési ágot jelentett”.

Az első ismert említés az 1697. évre datálódik; e szerint Benifassar kolostorának ciszterci szerzetesei, akik a vidéken birtokkal rendelkeztek, a Carrova tózegecs árterületén kipróbálták a rizsművelést. A jó tapasztalatok ellenére a következő években a művelés nem folytatódott, mert megfelelő csatornarendszer hiányában nem volt lehetséges a terület elárasztása.

1857 körül a Canal de la Derecha elérte Ampostát, ami már lehetővé tette a nagybani rizstermelés elterjedését.

1872-ben elkezdik megépíteni a Canal de la Izquierda csatornát, amely teljes egészében 1912. május 5-én készül el. 1907-ben az északi vagy bal oldali deltavidék földbirtokosai megalakítják a Comunidad de Regantes-Sindicato Agrícola del Ebro („Regante”-k (öntözési joggal rendelkező földbirtokosok) Közössége – Ebro-vidéki Mezőgazdasági Társulás) elnevezésű szervezetet. A két csatorna működése lehetővé tette a terület mezőgazdasági arculatának átalakulását, és ebben jelentős szerepet kapott a rizstermesztés.

Természeti:

— Felszínrajz és talajtan:

Az Ebro-delta-vidéki rizstermesztésnek az éghajlati és domborzati viszonyok éppúgy kedveznek, mint a talaj sótartalma és a talajvíz szintje. A deltavidék csaknem teljes mértékben sík. A felszín mintegy 60 %-a egy méter tengerszint feletti magasság alatt helyezkedik el (helyenként tengerszint alatti területek is vannak), a terület kb. 30 %-a van 1 és 2 m tengerszint feletti magasságon, és csupán 10 % magasodik 2 m fölé.

Árterületről van szó, amelynek talaja üledékképződés útján keletkezett, ezért a talaj markáns rétegzettséget mutat. Ennek megfelelően nem lehet határozottan egy bizonyos talajtípust hozzárendelni az egész deltavidékhez. A talaj felső rétege változó mélységben folyami iszap. Igen alkalmas mezőgazdasági művelésre, és átalakulása nagymértékben kötődik az öntözéshez és a feltöltődéshez. A magasan fekvő területek talaja meglehetősen finom szemű.

Az alacsonyan fekvő területeken észrevehető a tenger hatása. Vihar idején a tenger hatalmas mennyiségű homokot halmoz fel a folyami hordalékon. A talajszelvény vékony iszaprétegeket tartalmaz, amelyek sokkal vastagabb homokrétegek között helyezkednek el. Az iszaprétegek egyenletes szemeloszlásúak, a talajvíz sótartalma jelentős. A rossz vízvezetéssel rendelkező, illetőleg az oldalról jövő beszivárgással érintett területeken szerves anyagok halmozódtak fel, és egyes helyeken jelentős mennyiségű tőzeg képződött. A magasan fekvő, az alacsonyan fekvő és a tőzeges területek között helyezkedik el a legnagyobb alapterületet lefedő közbenső rész. Ennek talaja agyag, iszap és homok keveréke; a három alkotóelem egymáshoz viszonyított aránya a folyótól távolodva és a tengerhez közeledve változik.

— Éghajlat:

A deltavidék egy, teljes mértékben a Földközi-tenger hatása alatt álló éghajlati övezet belsejében helyezkedik el. Ennek megfelelően az időjárás a tengeri mediterrán éghajlatnak felel meg, tehát a hőmérséklet szempontjából meleg tengeri, a csapadékmennyiség szempontjából száraz mediterrán. A tél enyhe, nagy lehűlésektől mentes, kissé esős; meghatározóak az északi-északnyugati száraz szelek. A nyár meleg, szubtrópusi hőmérsékletekkel, kevés légköri mozgással, égető szárazsággal és nagy nedvességtartalmú déli-délkeleti szelekkel. A csapadék mennyisége kevés, éven belüli eloszlása egyenlőtlen: általában az átmeneti évszakokra (az őszre és a tavaszra) összpontosul. A légkör nedvességtartalma egész éven át jelentős.

— Vízrajz:

A terület vízrajzának tengelyében az Ebro folyó áll. Ebből származik az öntözővíz, ezért meghatározó jelentőségű a termény egyöntetősége szempontjából, és egyúttal ez jelenti a különbséget is más rizstermesztő vidékekhez képest. Az öntözővíz nagyon jó minőségű, mivel az Ebro partvidéke ritkán lakott és iparilag is kevésbé használt terület. A csatornák és az öntözőrendszer működését a földtulajdonosok közösségei és az öntözési társulások irányítják.

Végezetül és összefoglalásképpen azt mondhatjuk, hogy a termék minősége egyenletes, mert bár van elsődleges fajta, a végtermék szempontjából – a Bomba fajtát nem számítva – valamennyi fajta hasonló tulajdonságokkal rendelkezik. Az eltéréseknek nem kizárólagos oka a fajtabeli különbség; fontos szerepet játszik a termesztés helye, a módszerek, az éghajlat, a víz minősége, az érési folyamatok; mindezeket figyelembe véve kijelenthető, hogy a teljes terület nagymértékben egységes.

A természeti környezet különlegességei jelentkeznek a rizs jellemzőiben is. Az éghajlati és domborzati viszonyok, a sótartalom és a talajvízszint mind hozzájárulnak, hogy a rizstermesztés csaknem kizárólagos művelési ág a védeni kívánt területen. A deltavidék rizsföldjei kiváló művelési tulajdonságokkal rendelkeznek; a terméshozam a legelsőik között van a világon, ahogyan az a 40. szélességi foktól és a 19 °C-os izotermának megfelel.

A területen termesztett rizs komoly elismerésnek örvend a fogyasztók körében gyöngyfehér színe, íze és textúrája miatt, amelyek mind az egyes rizsfajták tulajdonságainak és a termőterület elhelyezkedésének köszönhetőek. A vásárlók nagyra tartják e rizsek főzési tulajdonságait is, így a rizsszemek alacsony csomósodási hajlamát (tapadás: 7,3) és vízfelvevő képességét (egy gramm rizs 1,93 gramm vizet képes felvenni), amelyek jó ízfelvevő képességet kölcsönöznek a termékből készülő különböző ételekben való felhasználáshoz.

4.7. Ellenőrző szerv:

Név: Calitax

Cím: Tuset, 10
E-08006 Barcelona

Tel.: (34) 932 17 27 03

Fax: (34) 932 18 51 95

E-mail: —

Az illetékes hatóság tájékoztatása értelmében az ellenőrző szerv megfelel az EN 45011 szabványnak.

4.8. Címkézés:

A címkéket, az ellenőrző címkéket és általában minden, a minőségre utaló megkülönböztető jelzést sorszámmal ellátva a szabályozó tanács bocsátja ki, és az árura oly módon kell felerősíteni, hogy újbóli felhasználásukra ne legyen lehetőség.

A hatályos jogban előírt általános adatokon kívül a címkéken kötelezően szerepelnie kell: az „Arroz del Delta del Ebro” vagy az „Arròs del Delta de l'Ebre” oltalom alatt álló eredetmegjelölésnek, valamint a sorszámnak.
